

Destaquem

Un projecte de la URV analitza el paisatge del delta de l'Ebre a través d'informació geogràfica voluntària

La recerca d'aquest projecte es complementa amb un treball de camp per veure, per exemple, què passa en aquells espais que concentren una major pressió. Foto: Cédida.

El Departament de Geografia de la Universitat Rovira i Virgili (URV) lidera un projecte d'investigació que analitza i valora a través de macrodades (Big Data) provinents d'informació geogràfica voluntària -VGI en les seues sigles en anglès- diversos paisatges de la demarcació de Tarragona: el Parc Natural del Delta de l'Ebre, la comarca del Priorat, la ciutat de Tarragona i la seua zona periurbana, entre d'altres. Les dades i informacions que analitzen els investigadors provenen, entre altres, de xarxes socials com ara Wikiloc, o bé de Sistemes d'Informació Geogràfica de Participació Pública (PPGIS), especialment dissenyats per tal que els usuaris o visitants d'un determinat espai públic puguin aportar la seua percepció particular sobre aquell espai georeferenciat. És el que es coneix com Neogeografia, és a dir, l'ús d'eines informàtiques, pròpies de la societat de la informació, especialment internet, per a la recerca geogràfica.

Es tracta del projecte CHORA, finançat pel Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, que per un període de tres anys, del 2018 al 2020, és la continuïtat i ampliació del projecte SPATIUM. Hi participen 25 investigadors de la Facultat de Turisme i Geografia i de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de la URV. "Partim de la premissa que el paisatge és un recurs col·lectiu i la base per al desenvolupament d'activitats ciutadanes", explica Yolanda Pérez, investigadora principal del projecte. L'objectiu és analitzar el paisatge, el seu significat, característiques i la seua percepció social. És a dir, estudiar el seu valor patrimonial i col·lectiu tant des de la vessant social com de l'ambiental. "La finalitat última és interpretar aquestes dades i posar-les a disposició dels gestors d'aquests paisatges per tal que els adequen a les necessitats i interessos de la societat", afegeix Pérez.

En el cas del Parc Natural del Delta de l'Ebre és on les investigacions estan més avançades i ja s'han difós resultats en revistes especialitzades. L'últim article va sortir publicat el passat mes de maig a la revista International Journal of Geo-Information, signat per Amalia Palació, Yolanda Pérez i David Serrano, i es basa en bona part en els resultats de la tesi doctoral d'Amalia Palació. Per a la seua tesi va dissenyar un Sistema d'Informació Geogràfica de Participació Pública que va recollir durant gairebé un any (de l'agost del 2015 al juliol del 2016) dades aportades per 276 participants: un 15,1%, residents de l'àrea estudiada i un 84,9%, visitants. Va processar un total de 4.467 valoracions. Les conclusions principals de la seua recerca són, per una

banda, que aquesta metodologia pot ser útil i fiable a l'hora d'analitzar el paisatge, i que evidencia que un espai protegit es pot gestionar a partir de la participació ciutadana. De fet, els tècnics del parc natural del Delta han utilitzat els resultats de la investigació de Palació per demanar la implicació dels ajuntaments del Delta en la neteja de les platges.

Altres dades analitzades fan referència a la percepció dels usuaris del Parc Natural, els quals valoren molt positivament l'accessibilitat, les instal·lacions i serveis d'ús públic. Per contra, pel que fa a la senyalització d'alguns espais, la satisfacció no és tan homogènia i hi ha determinats focus (sortida o arribada a Amposta, sud de Sant Jaume d'Enveja) de baixa satisfacció. Pel que fa a les activitats d'oci, fer fotografies, relaxar-se i contemplar el paisatge són les més comunes entre els usuaris del parc.

El treball també inclou un apartat específic dedicat a la percepció del paisatge, on predominen les valoracions positives que destaquen el Parc Natural del Delta de l'Ebre com un espai natural, atractiu i tranquil, però cal apuntar com a valoració negativa la que el usuaris atorguen a les platges que sovint presenten l'etiqueta de brutes.

A banda de la tesi de Palació, cal destacar també les investigacions dutes a terme per Joan Jurado, Yolanda Pérez i David Serrano, a partir de dades extretes de la plataforma per compartir rutes i fotografies Wikiloc. En un article publicat al Geografisk Tidsskrift-Danish Journal of Geography, els investigadors de la URV analitzen les dades compartides pels usuaris durant deu anys, del 2006 al 2016. Concretament, observen més de 5.000 rutes dins el delta de l'Ebre i destaquen que el 60% de les rutes més utilitzades són circulars i un 30% tenen entre 25 i 50 quilòmetres de longitud. L'anàlisi de dades també assenyalava que el senderisme, córrer

i anar amb bicicleta són les activitats principals en aquests recorreguts i que els punts de màxima afluència de visitants es concentren als punts d'inici o final de les rutes. Una de les dades més significatives que aporta l'estudi constata que, tot i que els camins s'estenen per tot el Delta, la intensitat d'ús es concentra en només un 1% de la superfície. Això evidencia una alta pressió en uns pocs punts, però també una intensitat d'ús més baixa i dispersa en tot el territori, el que pot donar pistes per millorar la gestió.

L'anàlisi també assenyalava que algunes de les rutes compartides passen en algun moment per espais protegits. Així, gairebé mil pistes o trams de pista que sumen 2.700 quilòmetres envaeixen els límits de la reserva natural, el que significa que el 10,22% de les vies creuen àrees protegides. La majoria segueixen el perímetre del lloc, però en 52 casos el creuen. Així a la reserva del Fangar, les pistes passen per camps de dunes i a la Punta de la Banya creuen una tanca i penetren més de 10 quilòmetres dins l'espai protegit. "Això ens indica que potser cal millorar la senyalització en aquests punts", destaca per la seua banda Xavier Abril, tècnic d'ús públic del Parc Natural del Delta de l'Ebre.

Finalment, també cal apuntar la investigació d'Aitor Àvila, qui analitza a partir de fotografies georeferenciades i extreus de Wikiloc, els punts més fotografiats del Delta. El paisatge, en general, les dunes, les platges i les llacunes, en particular, són els elements que generen més fotografies, mentre que pel que fa a les activitats més fotografiades, cal destacar la d'anar amb bicicleta.

Aquestes investigacions han comptat també amb la col·laboració del Parc Natural del Delta de l'Ebre que les considera molt útils a l'hora de planificar futurs usos al Parc.

REDACCIÓ

esportsalutnutrició
cuidem de la teua salut

Ldo. en Naturopatia y terapias alternativas

- dietètica i complementos
- control de pes, nutrició cel·lular
- estudi nutricional metabòlic
- nutrició esportiva
- cosmètica orgànica

C/ SANT BLAI, 14
TORTOSA
TEL. 977 510 993

MENUS ESPECIAIS
CONCERTATS

DE EMPRESA
DEGUSTACIÓ
CELEBRACIONS

Comte de Bañuelos, 11.
Tortosa

Tel. 977 89 45 21

f Restaurant Nevada
nevadatortosa@gmail.com